

24.14x27.41	1/4	עמוד 1	מערב השבוע - עסקים	17/10/2025	95635597-9
קהילת שבט הנוב - 24315					

"החזרה לשגרה עלולה להפוך את שורדי הנובה לשקופים":

עסקים

מערב

כ"ה בתשרי תשפ"ו | 17.10.2025

לשרוד את השקט

המלחמה אומנם הסתיימה, אבל עבור ניצולי פסטיבל הנובה ובני משפחותיהם ההתמודדות לא פוסקת לרגע ■ מנכ"ל עמותת קהילת שבט הנובה, עו"ד סולי לניאדו, מספר על הקשיים הבירוקרטיים מול הביטוח הלאומי, מדגיש את חשיבות התמיכה במשתקמים ומציף את החששות מכך שהחזרה לשגרה תהפוך אותם לשקופים: "תשומת הלב פשוט עוברת הלאה"

אילנה שטוטלנד, עמ' 4-5

25.38x34.37	2/4	4	עמוד	עסקים - מעריב השבוע	17/10/2025	95635559-7
קהילת שבט הנוב - 24315						

"החזרה לשגרה עלולה להפוך את שורדי הנובה לשקופים"

אילנה שטוטלנד

"החזרה לשגרה עלולה להפוך את שורדי הנובה לשקופים"

מותם הטרגי של רועי שלו ושל ילנה גילר ז"ל חידד את הקושי והכאב העצום שעומדים נאלצים להתמודד השורדים וקרוביהם של נרצחי הטבח ■ עו"ד סולי לניאדו, מנכ"ל עמותת קהילת שבט הנובה, מספר על הסיוע הקטן שהם מקבלים מהמדינה, על חברויות שהחלו בהסתתרות משותפת מהמחבלים, על התמודדות עם ועדות הביטוח הלאומי ועל סיום המלחמה, שרק צפוי להקשות עוד יותר על מאמצי השיקום: "הם חוששים שעכשיו הם יישכחו"

עו"ד לניאדו. סבב שמיני של תוכנית החונכים בעמותה

נוספות ומקדמת שיקום באמצעות תרבות, מוזיקה, ספורט ותיאטרון.

חוק לא רלוונטי

"הרעיון להקמת העמותה עלה כבר ב־8 באוקטובר 2023, ובפועל היא הוקמה בדצמבר באותה שנה", מתאר עו"ד לניאדו, המכהן בתפקיד מאז ספטמבר 2024, כשהחליף את עו"ד נעמה שמואלביץ'.

"כבר ממש מההתחלה הייתה תוכנה של חברת ההפקה של הנובה שצריך לייצר טיפול קהילתי, שבשלב הראשון נועד לשיקום הקהילה", הוא

נותנת לנושא בריאות הנפש. צריך לכך הרבה יותר מענים ותקציבים", אומר עו"ד סולי לניאדו, מנכ"ל עמותת קהילת שבט הנובה. קהילת שבט הנובה הוקמה על ידי ריף פרץ (יו"ר העמותה), אושרי גוטמן ואלון דותן בעקבות הטבח ב־7 באוקטובר. העמותה פועלת להנצחת נרצחי הפסטיבל ולסיוע ל־3,750 שורדים ול־413 משפחות שכולות. היא מפעילה כ־40 פרויקטים, מקימה את בית נובה להנצחה, מארגנת תוכניות חונכים ומנהיגות, מקדמת תוכניות ספורט, שיקום וריפוי, עוסקת בפרויקטי הסברה והנצחה בעולם, משתפת פעולה עם עמותות

ותם הטרגי של רועי שלו ז"ל, שורד פסטיבל נובה ששם קץ לחייו לפני כשבוע, ושל ילנה גילר ז"ל, שאיבדה את בנה סלבה גילר ז"ל באותו פסטיבל ונטלה את חייה שנתיים אחריו, חשף שוב את גורל הכאב והמאבק היומיומי של שורדי הנובה ובני המשפחות השכולות, בניסיון להתמודד עם הצלקות שנותרו מאז אותו יום נורא. "אני לא יכול להגיד שאין סיוע מהמדינה, אבל הסיוע הוא מאוד קטן באופן יחסי – בין שזה התקציב שאנחנו בתור עמותה מקבלים ממשדר הרווחה, שהוא כ־5%-10% מתקציב הפעילות שלנו; ובין שזה בכלל במענים שהמדינה

26.06x33.52	3/4	5	עמוד	מעריב השבוע - עסקים	17/10/2025	95635558-6
קהילת שבט הנוב - 24315						

"החזרה לשגרה עלולה להפוך את שורדי הנובה לשקופים":

"שני אנשים שהתחבאו בפרדס מתחת לאותו עץ - מה שהם חוו, החברות שהם יצרו והיכולת שלהם למשוך אחד את השני למעלה היא הרבה יותר חזקה מכל פסיכיאטר או פסיכולוג שיושב מטעם המדינה מולם ושואל אותם מה מצבם"

בתור נפגעי פעולות איבה או נמצאת לקראת ההכרה. את המשוכה הראשונה, שהיא תהליך די טכני, עברנו. המשוכה השנייה היא המשוכה המאתגרת. קבלת הזכאות היא האתגר הגדול. מתוך 3,750 שורדים, מעל 2,000 כבר עברו בוועדות, נקבעו להם דרגות נכות כאלה ואחרות, והם נמצאים בתהליך. אבל עדיין, בכל זמן נתון יש כמה מאות שורדים שנמצאים מחוץ לישראל, כאלה שהם לא בוועדות - שלא ניגשו לוועדות או שלא חוזרים לוועדות".

הורי השורדים, מוסיף לניאדו, "חלקם לא הוכרו בתור נפגעי פעולות איבה, כי לא כולם היו למשל בקו הטלפון עם יקירם בזמן שברח מהמסיבה. אבל אותם הורים מתמודדים יום-יום בבית עם הילד או הילדה שלא מתפקדים כל כך, או נמצאים במצב לא טוב, וזה גוזל מהם משאבים. הם לא הולכים לעבודה, הם צריכים להתמודד עם התפרצויות, אבל אף אחד לא מלווה אותם".

אומץ לעשות דברים חדשים

בשל הטראומה שחוו השורדים, מבהיר לניאדו, האתגר המרכזי של העמותה בכל רגע נתון הוא "היכולת לתת להם כלים ועוגנים. אלה אנשים שמחפשים עוגנים. כשהם באים לפעילויות שלנו הם יודעים מי יגיע אליהם, והקהילה פה היא מוטיב מאוד חזק. שני אנשים שהתחבאו בפרדס מתחת לאותו עץ - מה שהם חוו, החברות שהם יצרו והיכולת שלהם למשוך אחד את השני למעלה היא הרבה יותר חזקה מכל פסיכיאטר או פסיכולוג שיושב מטעם המדינה מולם ושואל אותם מה מצבם. כמו כן, אני יכול לומר לך שהרבה מאוד גופים, באמת טובים, מייצרים הרבה מאוד תוכניות לשורדים. אבל הביקוש, או בוא נגיד הרישום, הוא מאוד נמוך, לא כי התוכנית לא טובה, אלא כי הם מאוד סומכים עלינו. כשאנחנו פותחים תוכנית - שחייה טיפולית, קבוצת כדורסל, קורס תכשירנות או צורפות - תוך שעותיים זה מתמלא ויש רשימת המתנה. יש פרויקטים מאוד דומים אצל גופים אחרים, שאומרים 'תעזרו לנו, בקושי נרשמו שלושה'. יש לנו מקום ל-15 איש בחינם, והם לא באים".

האם אתם חש שהחלק מהחברים כבר הצליחו להשתקב, או שעדיין מוקדם לומר על כך?

"זה מאוד אינדיבידואלי. אתן לך את הדוגמה הקיצונית של תקרת הזכוכית שנפרצה: יובל רפאל, שורדת נובה, הגיעה לתוכנית 'הכוכב הבא' ומשם למקום שני באירוויזיון. זו הדוגמה המאוד קיצונית, לחיוב. אבל כן, אנחנו רואים אנשים

החיים ולחזרה לשגרה. יצרנו פרויקטים סביב תעסוקה והכשרות מקצועיות, למשל סרנאות AI. עשינו שני ירדי תעסוקה עם מלגות. אנחנו משתפים פעולה בנושא עם הביטוח הלאומי ועם הקרן לנפגעי טרור של הסוכנות היהודית, ולאחרונה עשינו גם סדנה ייעודית לשורדים שהם הורים לילדים. המטרה היא לתת כלים לקראת חזרה לסוג של שגרה. אנשים לא יחזרו למה שהם היו, אבל חשוב לתת להם את היכולות והכלים".

עם אילו אתגרים מרכזיים נאלצתם להתמודד בשנתיים שחלפו?

"נוצר פה מצב חדש שהמדינה לא התמודדה איתו קודם, והיה אתגר בכל הקשור להתנהלות הביטוח הלאומי והמדינה מול השורדים. היו גם לא מעט דילמות. אלה אנשים שממוצע גילם הוא 28, שהיו בתחילת חייהם, בין שבאקדמיה ובין שבעסקים קטנים. היו ביניהם הרבה מאוד עצמאים. האם אתם אומר להם לשבת בבית ולהיות תלוי באותה תקווה בביטוח הלאומי, והם צריכים כמונן 'לעבוד' בזה, לשכנע את הוועדה מה מצבם? אנשים מצד אחד לא רוצים להיות אנשי רווחה, ומצד

שני מבינים שבביטוח לאומי אתם צריך במירכאות לשחק את המשחק. גם המצב שהם כל שלושה חודשים-חצי שנה צריכים לחזור לוועדה, לספר את הסיפור, לשכנע רופא או פסיכיאטר אם הם השתקמו או לא, והוא זה שצריך לשפוט את מצבם - כשהם מצב שאפילו באקדמיה עדיין לא נחקר - זה אתגר מאוד רציני לחבר'ה האלה. בנוסף, אנחנו פועלים תחת חוקים ישנים ולא מעודכנים לסיטואציה ולצרכים. חוק נפגעי פעולות איבה הוא משנת 1970 ואינו רלוונטי".

מה המצב כיום בכל הנוגע למימון זכויות השורדים?

"תוך זמן מאוד קצר, ופה אני משבח את המדינה, 99% מהקהילה קיבלה הכרה

פותרים כיום את הסבב השמיני עם 200 שורדים".

ככל שחלף הזמן, ממשיך לניאדו, הפעילות גם התרחבה להסברה והנצחה. "כבר בדצמבר 2023 עלה בארץ מיצג הזיכרון 'נובה 06:29', שהפך לפרויקט הסברה בינלאומי שנדר לחו"ל ולאחרונה הציג בברלין. זה יצר תודעה בעולם, תרם לגיוס כספים והפך לאיזשהו כלי שיקומי והסברתי. גם השורדים וגם המשפחות השכולות מספרים את הסיפור ומקבלים פידבק מהקהל בארץ ובעולם".

בשנה השנייה לפעילות העמותה, מספר לניאדו, "הכנו שכנושא היציאה מהבית אנחנו מצליחים להגיע לרוב השורדים, אבל צריך לתת להם גם כלים לשיקום

מתאר את התהליך. "יום אחרי הטבח כבר פתחו מרחב קהילתי. היו ימי וולנס, קבוצות ספורט וניסיונות שונים למצוא עוגנים קהילתיים. עיקר השנה הראשונה התמקד ביצירת מרחבים קהילתיים ופעילויות קהילתיות, במטרה שכל השורדים ייצאו מהבית ולא יישארו בחושך. כיום למשל תוכנית הרגל היא תוכנית החונכים, שנותנת כלים להעצמה ולהתמודדות לחברי הקהילה, שמעבירים את הידע הנרכש לשאר חברי הקהילה. התוכנית התחילה בתור פיילוט של 10-15 איש בסבב הראשון, ואנחנו

24.44x32.97	4/4	15	עמוד	מנריב השבוע - עסקים	17/10/2025	95635596-8
קהילת שבט הנוב - 24315						

"החזרה לשגרה עלולה להפוך את שורדי הנובה לשקופים":

קהילת שבט הנובה. עיקר התקציב מגיע מפילנתרופיה

מיצג הזיכרון בברלין. "הפך לכלי שיקומי והסברתי"

"החזרה לשגרה עלולה להפוך את שורדי הנובה לשקופים"

>>> המשך מעמוד 5

שמשקמים. יש אחוז מסוים שהוא מאוד חזק, שמצא לו ייעוד. הרבה מאוד קיבלו את האומץ לעשות דברים חדשים, שינו למשל מקצוע. העמותה גם מפעילה הרבה מאוד מתנדבים שהם שורדים, כמו שמתנדבים אצלנו, בהרבה מאוד תחומים שהם טובים בהם, למשל צלמים בפעילויות שלנו".

האם אתה מאמין שהמצב עתה, עם חזרת החטופים החיים, יקל על התמודדות הקהילה?

"לצערי, אני סבור שלא. זה יקל מהבחינה הזו שהם רואים את חבריהם חוזרים ויש סגירת מעגל כמו לכל המדינה. אבל מצד שני כבר היום אנחנו שומעים הרבה מאוד חשש, גם בקרב המשפחות השכולות וגם בקרב השורדים, שלאחר חזרת המדינה לשגרה הם יישכחו. הם עדיין לא סיימו את תהליך השיקום שלהם, עדיין יש אחוז מסוים שלא הגיע לוועדות, והחשש הוא שעם החזרה לשגרה הם יתפכו לשקופים. בימים האחרונים, עם הבשורה הבאמת טובה של חזרת החטופים החיים וסיום המלחמה, רבים מביעים חשש

לגבי מה יהיה עכשיו, האם הפוקוס בעצם יירד מאיתנו ונישאר אוכלוסייה שקופה. הקהילה הענקית הזאת מאוד מודאגת. אומרים שזה מדהים שהגיעה הבשורה, אבל מה יקרה יומיים אחרי?".

מאבדים את תשומת הלב

גם סוגיית התקציב הנועד לפעילות העמותה היא אתגר. ב-2024 התקציב היה כ-16 מיליון שקל. גם לשנה הקרובה התקציב הוא בערך דומה, בין 15 ל-20 מיליון שקל בשנה, אומר לניאדו. "משרד הרווחה תקצב פעילות קהילתית שלנו בשנת 2024 בתקציב של מיליון שקל, והרחיב את ההתקשרות עימנו לעוד

שנתיים ולעוד 2 מיליון שקל. עיקר התקציב לפעילות שלנו מגיע בעיקר מפילנתרופיה יהודית זרה. הפדרציות בחו"ל נרתמו מאוד לכל נושא הנובה, הרבה הודות למיצג שמסתובב בעולם ומבצע פעולת הסברה מדהימה למדינה ולנובה". מאוד מורכב לגייס כספים, מוסיף לניאדו. "היה איזשהו רגע שכל העולם היהודי ב-8 באוקטובר התגייס כדי לסייע - ליחידות צה"ל, ליישובים שנפגעו ועוד - אבל בחלוף מרחק הזמן העניין מתחיל להיות יותר קשה באופן טבעי, כלומר מה שנקרא בשפתם המקצועית של הפילנתרופים בחו"ל 'מענקי חירום' חוזר להיות פילנתרופיה רגילה. אנחנו מאוד על זה, אנחנו מייצרים תוכניות שונות, אבל

תשומת הלב פשוט עוברת הלאה. אין מה לעשות, זה טבעו של הפילנתרופ. לכן אחד האתגרים שלנו הוא לחשוב איך העמותה הזאת מתקיימת, וממשיכה לתקצב קהילה גדולה שזקוקה להרבה מאוד מענים, וגם איך אנחנו מרחיבים את המעגלים של אלה שאנחנו מטפלים בהם". בשנה האחרונה, למשל, הוא מפרט, "הרחבנו את התמיכה גם לילדי השורדים. הבנו שיש קהילה לא קטנה של שורדים שהם הורים, שאין מענים לילדים, ושגם הילדים האלה הם סוג של שקופים. האתגר המרכזי הוא לשמור על האוכלוסייה הזאת שלא תהיה שקופה. זה כאמור החשש המאוד גדול היום של קהילת הנובה - שהחזרה לשגרה עלולה להפוך אותם לשקופים". ■■■■

"היה איזשהו רגע שכל העולם היהודי ב-8 באוקטובר התגייס כדי לסייע - ליחידות צה"ל, ליישובים שנפגעו ועוד - אבל בחלוף מרחק הזמן העניין מתחיל להיות יותר קשה. אנחנו מייצרים תוכניות שונות, אבל תשומת הלב פשוט עוברת הלאה"